

Rom 13, 13

13: La oss vandre sømmelig, som om dagen, ikke i svir og drukkenskap, ikke i utukt og skamløshet, ikke i strid og misunnelse.

La oss vandre sømmelig, som om dagen. Her sikter Paulus til hvordan vi til daglig, når vi blir sett av alle mennesker, skal føre et anstendig og rett liv. "De som sover, sover om natten. Og de som drikker seg fulle, er fulle om natten" (1Tess 5: 7). Selv de som fester og drikker om natten, opptrer ofte pent og pyntelig om dagen, når alle mennesker ser dem. Men som kristne lever vi i evangeliets lyse dag, og er derfor alltid forpliktet til å leve et skikkelig liv. Vi lever jo hele tiden i samfunn med Den Hellige Gud! Burde vi ikke da også hele tiden vandre og oppføre oss slik at vi ikke behøvde skamme oss - om så alle mennesker så oss? Og det er helt klart at den som foretar seg noe som han ikke vil at menneskene skal vite om, han lever ikke "sømmelig" og anstendig. Noe annet er det Paulus taler om i neste kapittel; at noen mennesker ser på noe som synd, mens en annen kristen kan gjøre det samme med god samvittighet. Da står det at den første bør "ha sin tro for seg selv framfor Gud" og "ikke gjøre noe annet som får din bror til å snuble eller bli svak" (kap. 14: 14-16, 21-22). Men når det dreier seg om forhold som vi alle etter Guds klare ord vet er synd, da gjelder dette at vi ikke skal gjøre noe som vi ikke vil at hvem som helt skal få vite. Det er dette som er å "vandre sømmelig". Og dette er den allmenne regel Paulus her først tar opp. Så gir han oss noen eksempler på mørkets gjerninger:

Ikke i svir og drukkenskap, ikke i utukt og skamløshet, ikke i strid og misunnelse. "Ikke i svir og drukkenskap". Når "Svir", eller "nattsvärmerier"*, her stilles på linje med drukkenskap og andre laster, så går ikke det på enhver tilfeldig overflod av mat og drikke. Her tales det om den lasten som ofte er helt åpenbar hos verdens barn; når de ikke har noen større glede, så søker de erstatning i dyriske nytelser, som f. eks. mat og drikke - "deres gud er buken" (Fil 3: 19). Når Kristus taler om den rike mannen, er det det samme. Han "levde i vellyst/luksus hver dag" og lot den fattige ligge der uten å hjelpe ham. Det er denne synden vi alltid faller i gjennom "svir". Det kaller vi fråtseri. - "drukkenskap", på svensk "dryckeslag", et selskap der en er falt i en dessverre altfor kjent last. Med rusende midler mister menneskene sin sunne sans, og lar seg slavisk fange i sine begjær, som igjen virker inn både på legeme og sjel, og på vårt herværende og evige vel. Å, måtte hvert eneste kristent menneske "våke og be, så vi ikke faller i fristelse"!

[* Gr. tekstens ord skildrer egentlig de ville opptogene gjennom byene til ære for vinguden Bacchus.]

Vi kan veldig lett bedras og fanges av disse lastene, selv om midlene som blir brukt, vanlig mat og drikke, i seg selv kan være ganske uskyldige. Og alle kan se den fordervets avgrunn misbruket kan føre til. Men det var ingen, da de begynte å bruke det ødeleggende midlet, som tenkte de noen gang skulle bli så bundet og forført. Alle rusmisbrukere har én gang vært fornuftige og edrue mennesker. Men de ble fanget før de hadde trodd det kunne skje. - "Ikke i utukt og skamløshet". Verdens barn

lever så frekt og grovt i disse mørkets gjerninger at "selv bare å tale om det de gjør i det skjulte, er en skam" (Ef 5: 12). De bryr seg overhode ikke om hva Guds ord sier om slikt, men er opptatt med å unnskyldes og pynte på sine laster. Måtte da hver kristen våke og be, så han ikke bedras av den sminkede synden! Det vi nettopp sa om hvordan rusmisbruk kan fange oss, gjelder ikke i mindre grad "utukt og skamløshet". Den som ikke vil fanges av utukt, må ikke oppholde seg i dens forværelse: Uforsiktig omgang med tvilsomme vitser og viser, lettsindige blikk mot fristende mål; bilder og bøker som pynter opp lasten. Eller det blir overflødig spising, drikking og latskap som pirrer lystene. For lediggang, fråtseri er utuktens drivhus. "Ta ikke del i mørkets ufruktbare gjerninger, men avslør dem heller!" (Ef 5: 11).

"Ikke i strid og misunnelse". Mange hadde vel ikke ventet at strid, trette og misunnelse skulle bli stilt ved siden av så grove laster som drukkenskap og utukt. Men på samme måte som i Gal 5: 19-21 viser Paulus her at strid og misunnelse like så visst er mørkets gjerninger, som alle de andre. Den som ikke synder i de to lastene som er nevnt foran, men likevel ligger i strid og trette med sin neste, eller går med en hemmelig misunnelse og taler vondt om ham, driver like mye med mørkets gjerninger som rusmisbrukeren eller den som lever i hor. Måtte denne sannheten vekke dem som tror kverulering og misunnelse er ubetydelige synder, bare forholdet begrenser seg til hjertet eller tungen. Vi behøver ikke tale mange ordene om de to førstnevnte lastene. De domfelles klart av alle respektable mennesker, og er særdeles ydmykende laster. Mens mange derimot synes både strid og trette kan forsvares, ja, til og med er innenfor (den menneskelige) rettferdighetens ramme. "Vi sier jo bare sannheten, og det er jo dessuten bare noen ord" hører vi sagt. Det høres temmelig ubetydelig ut, dette bare å bruke tungen, bare tale i litt mindre vennlige vendinger. Slik unnskyldes denne kjødets gjerning.

Ennå lettere kan en da unnskyldes sin misunnelse, hvis vårt indre ikke er fullt våkent overfor Guds øyne foran seg. Det at en tenker på sin neste med en viss uvilje, bare fordi en ser at han er mer populær og lykkelig - blir ikke det oppfattet som svært ubetydelig? Men misunnelse er tross alt den skarpeste motsetningen til den kjærligheten Gud krever i sitt mest omfattende bud: "Du skal elske din neste som deg selv"! Kort sagt: Når vi fristes av disse mørkets gjerninger; strid og misunnelse, da er det helt nødvendig at vi har Den allmektige Guds øye for oss, og husker at alt, selv om det ikke rammes av menneskers dom, alltid står under Guds dom. "Hevnen er min, jeg vil gjengjelde" sier Herren. Den hellige Guds øyne følger deg. Han ser inn i hjertet ditt, ser dine onde tanker. Han hører hvert ord du bruker overfor eller om din neste. I hans hellige åsyns lys står strid og misunnelse blant de aller største mørkets gjerninger.

Til slutt skal vi legge merke til at når Paulus her bare nevner seks av mørkets gjerninger, må vi bare oppfatte dette som eksempler på alle de andre. Både i Gal 5: 19-21 og i 1Kor 6: 9-10 regner han opp et langt større antall. Og alle disse skal vi legge av, hvis vi er lysets barn. Vi må søke å bli rensket og løst fra alt dette, eller - i motsatt fall - stå under dommen. "De som (bevisst og selvvalgt) gjør slikt, skal ikke arve Guds rike" (Gal 5: 21). Vi er i Herren Kristus satt fri fra syndens skyld og dom. Da bør vi

jo også, i inderlig takknemlighet og kjærlighet gjøre det som behager ham, og derfor ike oss hans dyrebare, hellige forbilde. Dette går nå Paulus nærmere inn på i neste vers: